МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра бізнес - адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Кваліфікаційна робота
бакалавра

на тему: «Управління економічною ефективністю діяльності підприємства з іноземними інвестиціями Mercedes-Benz Group AG»

Виконав : студент 4 курсу, групи 6.0732-мб
спеціальності 073 менеджмент освітньої програми менеджмент міжнародного бізнесу
Ремарчук А.Р.
Керівник : доцент кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, кандидат філософських наук, доцент
Олійник О.М.
Рецензент : завідувач кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, доктор наук з державного управління, професор
Бікулов Д. Т.

Запоріжжя – 2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту
Кафедра бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр
Спеціальність 073 Менеджмент
Освітня програма Менеджмент міжнародного бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____
Д.Т. Бікулов
«____» _____2026 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

Ремарчук Артем Русланович

1. Тема роботи «Управління економічною ефективністю діяльності підприємства з іноземними інвестиціями Mercedes-Benz Group AG»

керівник роботи: Олійник О. М., доцент кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, кандидат філософських наук доцент

затверджені наказом ЗНУ від 08.12.2025 року № 1774-с

2. Строк подання студентом роботи 01.06.2026 р.

3. Вихідні дані до роботи навчальні посібники, монографії, періодичні та аналітичні вітчизняні та зарубіжні матеріали, фінансова звітність підприємства, інтернет ресурси

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ

2. АНАЛІЗ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ MERCEDES-BENZ GROUP AG

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) _
19 таблиць
3 рисунка

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Олійник О. М.		
2	Олійник О.М.		

7. Дата видачі завдання 01.10.2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Затвердження теми кваліфікаційної роботи у наукового керівника.	01.10.2025	
2.	Затвердження змісту роботи.	02.10.2025	
3.	Огляд літератури за темою кваліфікаційної роботи.	03.10.25-13.11.25	
4.	Розробка чернетки І розділу кваліфікаційної роботи.	14.11.25-23.12.25	
5.	Написання І розділу кваліфікаційної роботи.	24.12.25-31.01.26	
6.	Збір розрахунково-аналітичного матеріалу за темою.	01.02.26-21.02.26	
7.	Розробка чернетки ІІ розділу кваліфікаційної роботи.	22.02.26-20.03.26	
8.	Написання ІІ розділу кваліфікаційної роботи.	21.03.26-29.04.26	
9.	Оформлення кваліфікаційної роботи згідно вимог.	30.04.26-08.05.26	
10.	Попередній захист кваліфікаційної роботи.	09.05.2026	
11.	Проходження нормоконтролю.	10.05.26-31.05.26	
12.	Подання кваліфікаційної роботи на кафедру.	01.06.2026	
13.	Захист кваліфікаційної роботи.	червень 2026	

Студент _____ А. Р. Ремарчук
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ О. М. Олійник
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено
Нормоконтролер _____ Є. В. Маказан
(підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота бакалавра: 46 с., 3 рис., 19 табл., 23 джерел.

Робота присвячена дослідженню теоретичних засад та практичних аспектів управління економічною ефективністю діяльності транснаціонального автомобілебудівного концерну Mercedes-Benz Group AG в умовах структурної перебудови та рецесійних коливань світового ринку.

Актуальність теми обумовлена масштабною технологічною трансформацією глобального автопрому, прискореним переходом на електромобільність, посиленням конкурентного тиску та необхідністю швидкої оптимізації операційних витрат для забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності підприємства з іноземними інвестиціями на міжнародному рівні.

Метою дослідження є комплексний аналіз фінансово-господарської діяльності Mercedes-Benz Group AG, оцінка інтегральних показників ефективності використання ресурсів компанії у 2022–2025 рр., а також обґрунтування та прогнозування результативності стратегічних напрямів підвищення економічної ефективності бізнесу на 2026 рік.

Об'єктом дослідження є процес управління економічною ефективністю діяльності транснаціональних корпорацій та підприємств з іноземними інвестиціями на світовому автомобільному ринку.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методологічних засад, фінансово-економічних показників та прикладних інструментів формування системи підвищення економічної ефективності діяльності концерну Mercedes-Benz Group AG.

В роботі вирішено такі завдання:

- досліджено теоретико-методичні основи та сутність управління ефективністю діяльності підприємств, зокрема з іноземними інвестиціями, в умовах глобалізації;
- проаналізовано організаційно-економічну структуру та динаміку фізичних обсягів збуту продукції Mercedes-Benz Group AG за регіональними ринками;
- здійснено детальний аналіз звіту про прибутки і збитки, а також майнового стану (балансу) корпорації;
- розраховано та оцінено показники рентабельності продажів , активів, власного капіталу та продуктивності праці персоналу;
- розроблено та обґрунтовано комплексний план підвищення ефективності діяльності за рахунок впровадження Industry 4.0, оптимізації логістики й монетизації цифрових екосистем;
- сформовано прогнозні індикатори розвитку компанії на 2026 рік.

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ, УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ, MERCEDES-BENZ GROUP AG, ПІДПРИЄМСТВО З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА, ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ, ПРОГНОЗУВАННЯ.

ABSTRACT

Bachelor's qualification work: 46 p., 3 fig., 19 tab., 23sources.

The work is devoted to the study of the theoretical foundations and practical aspects of managing the economic efficiency of the activities of the transnational automobile concern Mercedes-Benz Group AG in the context of structural restructuring and recessionary fluctuations in the world market.

The relevance of the topic is due to the large-scale technological transformation of the global automotive industry, the accelerated transition to electromobility, increased competitive pressure and the need to quickly optimize operating costs to ensure the financial stability and competitiveness of an enterprise with foreign investments at the international level.

The purpose of the study is a comprehensive analysis of the financial and economic activities of Mercedes-Benz Group AG, an assessment of the integral indicators of the efficiency of the use of the company's resources in 2022–2025, as well as substantiation and forecasting the effectiveness of strategic directions for increasing the economic efficiency of the business for 2026.

The object of the study is the process of managing the economic efficiency of the activities of transnational corporations and enterprises with foreign investments in the global automotive market.

The subject of the study is a set of theoretical and methodological principles, financial and economic indicators and applied tools for forming a system for increasing the economic efficiency of the Mercedes-Benz Group AG concern.

The following tasks were solved in the work:

- the theoretical and methodological foundations and the essence of managing the efficiency of enterprises, in particular with foreign investments, in the context of globalization were investigated;
- the organizational and economic structure and dynamics of physical sales volumes of Mercedes-Benz Group AG products by regional markets were analyzed;
- a detailed analysis of the profit and loss statement, as well as the property status (balance sheet) of the corporation was carried out;
- indicators of profitability of sales, assets, equity and personnel productivity were calculated and assessed;
- a comprehensive plan for increasing the efficiency of activities through the implementation of Industry 4.0, logistics optimization and monetization of digital ecosystems was developed and substantiated;
- forecast indicators of the company's development for 2026 were formed.

ECONOMIC EFFICIENCY, PERFORMANCE MANAGEMENT, MERCEDES-BENZ GROUP AG, ENTERPRISE WITH FOREIGN INVESTMENTS, PROFITABILITY, DIGITALIZATION OF PRODUCTION, COST OPTIMIZATION, FORECASTING.

ЗМІСТ

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА……. 2
РЕФЕРАТ…….. 5
ABSTRACT……... 6
ВСТУП…….. 7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ……. 10
1.1 Економічна сутність та значення управління ефективністю діяльності підприємства в сучасних умовах……. 10
1.2 Методичні підходи до оцінювання економічної ефективності діяльності підприємства……..……. 13
1.3 Особливості функціонування та управління підприємствами з іноземними інвестиціями в умовах глобалізації……..... 16
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ MERCEDES-BENZ GROUP AG …….. 20
2.1 Організаційно-економічна характеристика та аналіз діяльності Mercedes-Benz Group AG……..…….. 20
2.2 Аналіз фінансово-господарської діяльності Mercedes-Benz Group AG 25
2.3 Оцінка економічної ефективності діяльності Mercedes-Benz Group AG……. 30
2.4 Напрями підвищення економічної ефективності діяльності Mercedes-Benz Group AG та оцінка їх результативності……..... 36
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ……. 40
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ…… 44

ВСТУП

У сучасних умовах розвитку глобальної економічної архітектури, що характеризується високою волатильністю ринкового середовища, посиленням геополітичних ризиків та тектонічними технологічними зрушеннями, проблема забезпечення та ефективного управління економічною ефективністю діяльності підприємств набуває стратегічного значення. Особливої специфіки ця проблематика зазнає у контексті функціонування транснаціональних корпорацій та підприємств з іноземними інвестиціями. Будучи провідними рушіями інновацій, такі структури одночасно виступають найбільш чутливими індикаторами системних галузевих криз, інфляційного тиску на собівартість та кардинальних змін у структурі міжнародного платоспроможного попиту.

Глобальна автомобільна індустрія на сучасному етапі перебуває у фазі наймасштабнішої в її історії трансформації, зумовленої прискореним переходом на екологічний транспорт, цифровізацією виробничих ланцюгів за стандартами Industry 4.0 та жорстким тиском вимог сталого розвитку. Яскравий представник та технологічний лідер цього ринку - німецький транснаціональний концерн Mercedes-Benz Group AG - у період 2024–2025 років зіткнувся із серйозними рецесійними викликами та кризою маржинальності бізнесу. Фактичні дані свідчать про скорочення виручки групи на 11,8%, падіння чистого прибутку майже у 2,8 раза та критичне зниження рентабельності продажів з 9,87% до 4,03%. Головними деструктивними чинниками стали агресивні цінові війни на стратегічно важливому ринку Китаю, випереджаюче зростання витрат на сировину й комплектуючі, а також вимушене коригування стратегії повної електрифікації через зміну споживчих пріоритетів на користь плагін-гібридів (PHEV).

За таких умов класичні інструменти операційного менеджменту втрачають свою дієвість. Потреба у розробці та впровадженні новітніх, адаптивних підходів до управління економічною ефективністю - через механізми автоматизації, оптимізацію логістичних ланцюгів, впровадження

штучного інтелекту та розширення цифрових екосистем - обумовлює високий ступінь актуальності обраної теми кваліфікаційної роботи.

Мета і завдання дослідження. *Метою* кваліфікаційної роботи є теоретичне обґрунтування методичних засад та розробка практичних рекомендацій та прогнозних моделей щодо підвищення економічної ефективності діяльності транснаціонального концерну Mercedes-Benz Group AG в умовах структурної перебудови світового ринку.

Для досягнення поставленої мети визначено та розв'язано такі *завдання*:

- дослідити теоретико-методичні основи та сутність управління ефективністю діяльності підприємств, зокрема з іноземними інвестиціями, в умовах глобалізації;

- проаналізовано організаційно-економічну структуру та динаміку фізичних обсягів збуту продукції Mercedes-Benz Group AG за регіональними ринками;

- здійснити детальний аналіз звіту про прибутки і збитки, а також майнового стану (балансу) корпорації за 2022–2025 рр.;

- розрахувати та оцінити показники рентабельності продажів, активів, власного капіталу та продуктивності праці персоналу;

- розробити та обґрунтувати комплексний план підвищення ефективності діяльності за рахунок впровадження Industry 4.0, оптимізації логістики й монетизації цифрових екосистем;

- сформувати прогнозні індикатори фінансово-економічного розвитку компанії на 2026 рік.

Об'єкт дослідження - процес управління економічною ефективністю діяльності транснаціональних корпорацій та підприємств з іноземними інвестиціями на світовому автомобільному ринку.

Предмет дослідження - сукупність теоретико-методологічних засад, фінансово-економічних показників та прикладних інструментів формування системи підвищення економічної ефективності діяльності концерну Mercedes-Benz Group AG.

Методи дослідження. Методологічною основою роботи є фундаментальні положення сучасної економічної теорії, менеджменту та фінансового аналізу. У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів:

- абстрактно-логічного узагальнення - для визначення понятійного апарату та сутності економічної ефективності;

- горизонтального, вертикального та трендового фінансового аналізу - для дослідження динаміки доходів, витрат та структури балансу компанії за 2022–2025 рр.;

- коефіцієнтного аналізу - для розрахунку показників рентабельності та ділової активності;

-порівняльно-статистичного аналізу - при дослідженні структури фізичних продажів за географічними сегментами;

- нормативно-прогнозного моделювання - для обґрунтування фінансових результатів та ефективності запропонованих заходів на 2026 рік.

Інформаційна база дослідження. Інформаційну основу роботи склали законодавчі та нормативно-правові акти з питань інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених у сфері оцінки ефективності бізнесу. Емпіричним фундаментом дослідження слугувала офіційна консолідована фінансова звітність (Річні звіти - Annual Reports), баланси (Statements of Financial Position) та звіти про прибутки та збитки (Consolidated Statements of Income) корпорації Mercedes-Benz Group AG за 2022–2025 роки.

Практичне значення одержаних результатів. Запропоновані у роботі заходи щодо цифровізації виробничих процесів, оптимізації логістичних ланцюгів та коригування збутової структури екологічного транспорту мають прикладний характер і можуть бути використані менеджментом автомобільних компаній чи підприємств з іноземними інвестиціями для мінімізації операційних витрат та підвищення рівня конкурентоспроможності в турбулентних ринкових умовах.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ

1.1 Економічна сутність та значення управління ефективністю діяльності підприємства в сучасних умовах

В умовах динамічного розвитку світової економіки, посилення конкурентної боротьби, цифрової трансформації бізнес-процесів та зростання невизначеності зовнішнього середовища особливої актуальності набуває проблема забезпечення високої економічної ефективності діяльності підприємств. Ефективність виступає одним із ключових критеріїв оцінки результативності функціонування суб'єктів господарювання, оскільки характеризує рівень використання ресурсів та здатність підприємства досягати поставлених цілей з мінімальними витратами та максимальними результатами[1].

У сучасній економічній літературі поняття «ефективність» розглядається як комплексна економічна категорія, що відображає співвідношення між отриманими результатами діяльності та витратами ресурсів, необхідних для їх досягнення [2]. Ефективність підприємства проявляється через здатність забезпечувати стабільний прибуток, підтримувати конкурентоспроможність, розширювати ринкові позиції та створювати умови для довгострокового розвитку [3].

Економічна ефективність є багатогранним поняттям, що охоплює виробничі, фінансові, інвестиційні, інноваційні та соціальні аспекти діяльності підприємства. Саме тому її оцінювання потребує використання системи взаємопов'язаних показників, які дозволяють комплексно визначити рівень результативності господарської діяльності [4].

У сучасних умовах господарювання ефективність діяльності підприємства значною мірою залежить від якості управлінських рішень. Управління економічною ефективністю передбачає цілеспрямований вплив керівництва на всі складові діяльності підприємства з метою забезпечення оптимального використання трудових, матеріальних, фінансових та інформаційних ресурсів. При цьому особливого значення набуває стратегічне управління, яке дозволяє своєчасно реагувати на зміни ринкового середовища та формувати довгострокові конкурентні переваги [5].

Сутність управління економічною ефективністю полягає у плануванні, організації, мотивації та контролі процесів використання ресурсів підприємства для досягнення максимального економічного результату. Важливим завданням такого управління є забезпечення балансу між поточними результатами діяльності та перспективами подальшого розвитку підприємства [6].

Управління ефективністю діяльності підприємства базується на системному підході, який передбачає взаємозв’язок усіх елементів господарської системи. Зокрема, рівень ефективності залежить від виробничого потенціалу підприємства, організації праці, фінансового стану, інноваційної активності, маркетингової політики та кадрового забезпечення [7].

На сучасному етапі розвитку економіки значний вплив на ефективність діяльності підприємств мають процеси глобалізації. Відкритість ринків сприяє розширенню можливостей для залучення інвестицій, освоєння нових технологій та виходу на міжнародні ринки збуту. Водночас посилюється конкуренція між підприємствами, що вимагає постійного підвищення рівня їхньої ефективності.

Особливого значення управління економічною ефективністю набуває для підприємств з іноземними інвестиціями. Такі компанії функціонують в умовах підвищених вимог до результативності діяльності, оскільки повинні забезпечувати прибутковість вкладеного капіталу, відповідати міжнародним стандартам ведення бізнесу та підтримувати високий рівень корпоративного управління [8] .

Економічна ефективність підприємства формується під впливом значної кількості внутрішніх та зовнішніх факторів. До внутрішніх належать рівень технологічного розвитку, продуктивність праці, структура витрат, фінансовий менеджмент, якість управління персоналом та організація виробничих процесів. Зовнішні фактори включають економічну ситуацію в країні, рівень конкуренції, державне регулювання, інвестиційний клімат, валютні ризики та політичну стабільність [9].

Для забезпечення високої ефективності діяльності підприємства необхідно систематично аналізувати вплив зазначених факторів та розробляти відповідні управлінські заходи щодо підвищення результативності господарювання[10] .

Таблиця 1.1 - Основні підходи до трактування економічної ефективності діяльності підприємства

Підхід	Характеристика	Основний критерій
Ресурсний	Ефективність визначається рівнем використання наявних ресурсів	Максимальний результат при мінімальних витратах
Результативний	Акцент робиться на досягненні поставлених цілей підприємства	Рівень досягнення запланованих результатів
Фінансовий	Ефективність оцінюється через фінансові результати діяльності	Прибуток, рентабельність, ліквідність
Ринковий	Пов'язаний із конкурентними позиціями підприємства на ринку	Частка ринку, конкурентоспроможність
Стратегічний	Орієнтований на довгостроковий розвиток підприємства	Зростання вартості бізнесу та інвестиційної привабливості
Комплексний	Враховує сукупність економічних, соціальних та управлінських результатів	Загальна результативність функціонування підприємства

Дані таблиці свідчать про те, що сучасне розуміння економічної ефективності виходить за межі виключно фінансових результатів діяльності підприємства. Все більшого значення набуває комплексний підхід, який дозволяє враховувати не лише економічні показники, але й стратегічні перспективи розвитку, конкурентні позиції та соціальні аспекти функціонування підприємства.

Управління економічною ефективністю виступає важливим інструментом забезпечення стабільного розвитку підприємства. Його основною метою є

формування умов для раціонального використання ресурсів, підвищення прибутковості діяльності та зміцнення конкурентних переваг на внутрішньому та міжнародному ринках.

Таким чином, економічна ефективність є однією з ключових характеристик діяльності підприємства, яка відображає рівень досягнення господарських результатів за умови оптимального використання ресурсів. Управління економічною ефективністю дозволяє забезпечити стійке функціонування підприємства, підвищити його конкурентоспроможність та створити передумови для довгострокового розвитку в умовах глобалізації та посилення міжнародної конкуренції.

1.2 Методичні підходи до оцінювання економічної ефективності діяльності підприємства

Оцінювання економічної ефективності діяльності підприємства є необхідною передумовою формування обґрунтованих управлінських рішень щодо забезпечення сталого розвитку суб'єкта господарювання. У сучасних умовах ринкової економіки підприємства функціонують під впливом численних внутрішніх і зовнішніх факторів, що потребує постійного моніторингу результатів їхньої діяльності та визначення рівня ефективності використання ресурсного потенціалу [11] .

Методичне забезпечення оцінювання економічної ефективності ґрунтується на використанні системи взаємопов'язаних показників, які дозволяють комплексно охарактеризувати результати діяльності підприємства та рівень використання його ресурсів. Вибір конкретних методів оцінювання залежить від цілей аналізу, специфіки діяльності підприємства та інформаційного забезпечення дослідження [12].

У науковій літературі виділяють декілька основних методичних підходів до оцінювання економічної ефективності діяльності підприємства, кожен із яких має власну сферу застосування та аналітичні можливості.

Таблиця 1.2 - Методичні підходи до оцінювання економічної ефективності діяльності підприємства

Підхід	Характеристика	Основні показники
Коефіцієнтний	Базується на системі фінансових коефіцієнтів	Рентабельність, ліквідність, оборотність
Порівняльний	Передбачає порівняння показників у динаміці або з конкурентами	Темпи зростання, відхилення
Ресурсний	Оцінює ефективність використання ресурсів	Продуктивність праці, фондовіддача
Вартісний	Орієнтований на зростання вартості бізнесу	EVA, MVA
Комплексний	Узагальнює різні показники в інтегральний індекс	Інтегральний показник ефективності

Найбільш поширеним на практиці є коефіцієнтний підхід, який передбачає використання системи фінансово-економічних показників. Його перевагою є доступність вихідної інформації та можливість здійснення порівняльного аналізу між підприємствами різних галузей.

Важливе місце у процесі оцінювання економічної ефективності займають показники рентабельності. Вони характеризують здатність підприємства генерувати прибуток та відображають рівень дохідності його діяльності[13] .

Рентабельність продажів визначається за формулою:

$$ROI = \frac{\text{чистий прибуток}}{\text{чистий дохід від реалізації}} \cdot 100\% \quad (1.1)$$

Даний показник характеризує частку прибутку, отриманого з кожної гривні реалізованої продукції.

Для оцінювання ефективності використання активів застосовується показник рентабельності активів:

$$ROA = \frac{\text{чистий прибуток}}{\text{середньорічна вартість активів}} \cdot 100\% \quad (1.2)$$

Рентабельність власного капіталу розраховується за формулою:

$$ROE = \frac{\text{чистий прибуток}}{\text{середньорічний власний капітал}} \cdot 100\% \quad (1.3)$$

Показники рентабельності широко використовуються інвесторами, власниками та менеджментом підприємства для оцінювання результативності діяльності та інвестиційної привабливості бізнесу[14].

Окрім показників прибутковості, важливе значення мають показники ділової активності. Вони дозволяють визначити швидкість обороту ресурсів підприємства та ефективність їх використання.

Коефіцієнт оборотності активів визначається як відношення чистого доходу від реалізації продукції до середньорічної вартості активів підприємства.

Для оцінювання фінансової стійкості використовуються коефіцієнти автономії, фінансової залежності та маневреності власного капіталу. Дані показники дозволяють визначити рівень фінансової незалежності підприємства та його здатність виконувати зобов'язання перед кредиторами.

Особливе місце серед сучасних методів оцінювання займає концепція економічної доданої вартості (Economic Value Added – EVA). Даний підхід дозволяє визначити реальний економічний ефект від діяльності підприємства з урахуванням вартості залученого капіталу[15].

Показник EVA розраховується за формулою:

$$EVA=NOPAT-(WACC\times IC) \quad (1.4)$$

де:

NOPAT – операційний прибуток після сплати податків;

WACC – середньозважена вартість капіталу;

IC – інвестований капітал.

Позитивне значення показника EVA свідчить про створення доданої вартості для власників підприємства, а від'ємне – про її зменшення.

Для отримання комплексної характеристики результативності діяльності підприємства доцільно використовувати інтегральний підхід до оцінювання ефективності.

Застосування комплексного підходу дозволяє врахувати взаємозв'язок між різними аспектами діяльності підприємства та сформувати об'єктивну оцінку його економічного стану.

Таблиця 1.3 - Основні групи показників оцінювання економічної ефективності діяльності підприємства

Група показників	Показники
Прибутковості	Чистий прибуток, валовий прибуток
Рентабельності	ROS, ROA, ROE
Ліквідності	Поточна, швидка, абсолютна ліквідність
Ділової активності	Оборотність активів, запасів, дебіторської заборгованості
Фінансової стійкості	Автономія, фінансова залежність
Ринкової вартості	EVA, MVA, ринкова капіталізація

Отже, оцінювання економічної ефективності діяльності підприємства базується на використанні сукупності методичних підходів та системи фінансово-економічних показників. Найбільш об'єктивні результати забезпечує комплексний підхід, який поєднує аналіз прибутковості, ділової активності, фінансової стійкості та ринкової вартості підприємства. Саме такий підхід дозволяє сформувати інформаційну базу для прийняття ефективних управлінських рішень та визначення перспектив подальшого розвитку підприємства.

1.3 Особливості функціонування та управління підприємствами з іноземними інвестиціями в умовах глобалізації

Сучасний розвиток світової економіки характеризується активізацією процесів глобалізації, міжнародної інтеграції та транснаціоналізації бізнесу. У таких умовах важливу роль у розвитку національних економік відіграють підприємства з іноземними інвестиціями, які забезпечують приплив капіталу, сучасних технологій, управлінського досвіду та інноваційних рішень. Їхня діяльність сприяє підвищенню конкурентоспроможності економіки, створенню нових робочих місць та розширенню експортного потенціалу країни.

Підприємства з іноземними інвестиціями є суб'єктами господарювання, у статутному капіталі яких частка іноземного інвестора відповідає вимогам чинного законодавства. Такі підприємства можуть функціонувати у формі дочірніх компаній транснаціональних корпорацій, спільних підприємств або підприємств зі стовідсотковим іноземним капіталом.

Особливістю діяльності підприємств з іноземними інвестиціями є поєднання інтересів національної економіки та міжнародного бізнесу. З одного боку, вони діють відповідно до законодавства країни розміщення, а з іншого - дотримуються корпоративних стандартів материнських компаній та міжнародних норм ведення бізнесу.

В умовах глобалізації підприємства з іноземними інвестиціями функціонують у складному міжнародному середовищі, яке характеризується високим рівнем конкуренції, швидкими технологічними змінами, розвитком цифрових технологій та необхідністю постійної адаптації до змін ринкової кон'юнктури.

Таблиця 1.4 - Особливості підприємств з іноземними інвестиціями порівняно з національними підприємствами

Критерій	Підприємства з іноземними інвестиціями	Національні підприємства
Джерела фінансування	Власний та іноземний капітал	Переважно внутрішні джерела
Технологічний рівень	Високий рівень технологій	Залежить від ресурсних можливостей
Управлінські практики	Міжнародні стандарти менеджменту	Національні підходи до управління
Ринки збуту	Національні та міжнародні	Переважно внутрішній ринок
Корпоративне управління	Розвинена система контролю та звітності	Спрощені механізми управління
Інноваційна діяльність	Висока інноваційна активність	Залежить від фінансових можливостей

Однією з ключових особливостей таких підприємств є застосування сучасних систем корпоративного управління. Корпоративне управління являє собою систему взаємовідносин між власниками, наглядовою радою, менеджментом та іншими зацікавленими сторонами, спрямовану на

забезпечення ефективного функціонування підприємства та захист інтересів інвесторів.

У міжнародній практиці значна увага приділяється принципам прозорості, підзвітності, відповідальності та справедливості. Дотримання цих принципів сприяє підвищенню довіри інвесторів та покращенню інвестиційної привабливості підприємства.

Особливе місце в управлінні підприємствами з іноземними інвестиціями займає стратегічне планування. Материнські компанії, як правило, формують довгострокові стратегії розвитку, які визначають цілі діяльності дочірніх структур, пріоритетні напрями інвестування, інноваційного розвитку та розширення ринків збуту.

Важливою характеристикою діяльності таких підприємств є їхня інтегрованість у глобальні виробничі та логістичні ланцюги. Це дозволяє оптимізувати виробничі процеси, зменшувати витрати та підвищувати конкурентоспроможність продукції на світових ринках.

Разом із перевагами діяльність підприємств з іноземними інвестиціями супроводжується певними ризиками. Вони можуть бути пов'язані зі змінами валютних курсів, політичною нестабільністю, торговельними обмеженнями, змінами податкового законодавства, санкційною політикою та геополітичними конфліктами.

Таблиця 1.5 - Основні ризики діяльності підприємств з іноземними інвестиціями

Вид ризику	Характеристика	Можливі наслідки
Валютний	Коливання валютних курсів	Зменшення прибутку
Політичний	Зміни державної політики	Обмеження діяльності
Правовий	Зміни законодавства	Додаткові витрати
Ринковий	Посилення конкуренції	Скорочення частки ринку
Логістичний	Порушення ланцюгів постачання	Затримки виробництва
Репутаційний	Погіршення іміджу компанії	Зниження довіри партнерів

Особливого значення набуває управління валютними ризиками, оскільки значна частина операцій здійснюється у різних валютах. Для мінімізації

негативного впливу валютних коливань підприємства використовують інструменти хеджування, диверсифікацію валютних потоків та фінансове планування.

Для забезпечення стабільного функціонування підприємств з іноземними інвестиціями особливого значення набуває цифрова трансформація бізнес-процесів. Використання інформаційних систем управління ресурсами підприємства (ERP), систем управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM), технологій штучного інтелекту та великих даних дозволяє підвищити оперативність прийняття управлінських рішень та покращити координацію діяльності міжнародних підрозділів.

У сучасних умовах глобалізації вагомого значення набуває концепція сталого розвитку. Провідні міжнародні компанії інтегрують принципи ESG (Environmental, Social, Governance) у свою діяльність, приділяючи увагу екологічній безпеці, соціальній відповідальності та якості корпоративного управління. Це сприяє зміцненню репутації компанії, залученню інвестицій та підвищенню довгострокової конкурентоспроможності.

Отже, підприємства з іноземними інвестиціями функціонують в умовах високої конкуренції та постійних змін міжнародного середовища. Їхніми характерними особливостями є використання міжнародних стандартів управління, доступ до значних фінансових ресурсів, інтеграція у світові виробничі мережі, активне впровадження інновацій та орієнтація на довгостроковий стратегічний розвиток. Саме ці особливості формують передумови для підвищення ефективності діяльності та забезпечення стійких конкурентних переваг на глобальному ринку.

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ MERCEDES-BENZ GROUP AG

2.1 Організаційно-економічна характеристика та аналіз діяльності Mercedes-Benz Group AG

Mercedes-Benz Group AG є однією з найбільших автомобільних корпорацій світу та займає провідні позиції на міжнародному ринку преміальних легкових автомобілів і комерційного транспорту. Компанія має багаторічну історію розвитку, високий рівень технологічного потенціалу та значний вплив на світову автомобільну промисловість. Сучасна діяльність підприємства орієнтована на виробництво інноваційних транспортних засобів, розвиток електромобільності, цифрових технологій та впровадження принципів сталого розвитку.

Історія компанії бере початок у XIX столітті, коли були створені перші автомобілі з двигуном внутрішнього згоряння. Упродовж тривалого періоду підприємство функціонувало під назвою Daimler AG, однак у 2022 році було здійснено ребрендинг та зміну корпоративної назви на Mercedes-Benz Group AG. Головний офіс компанії розташований у місті Штутгарт. Сьогодні корпорація здійснює виробничу, науково-дослідну та збутову діяльність у десятках країн світу, забезпечуючи високий рівень міжнародної присутності[17].

Основною метою діяльності компанії є створення конкурентоспроможної продукції преміум-класу, здатної забезпечувати довгострокове зростання вартості бізнесу та задовольняти потреби споживачів. Стратегія розвитку підприємства базується на інноваціях, цифровізації виробничих процесів, підвищенні енергоефективності та розвитку екологічно безпечного транспорту.

Організаційна структура компанії сформована відповідно до принципів корпоративного управління, які характерні для великих міжнародних

акціонерних товариств. Управління здійснюється через загальні збори акціонерів, наглядову раду та правління. Така структура забезпечує ефективний контроль за діяльністю підприємства, стратегічне планування та оперативне управління виробничо-господарськими процесами.

Компанія здійснює діяльність за кількома основними бізнес-напрямами. Найважливішим сегментом є виробництво легкових автомобілів бренду Mercedes-Benz. Крім того, значну частку доходів формують фінансові послуги, лізинг, кредитування клієнтів, страхування та супутні сервісні послуги. Важливим напрямом розвитку залишається виробництво електромобілів серії EQ, які поступово займають дедалі більшу частку в структурі продажів компанії.

Виробничі потужності Mercedes-Benz Group AG розташовані в багатьох країнах світу. Підприємства компанії функціонують у Німеччині, США, Китаї, Угорщині, Польщі, Мексиці та інших державах. Географічна диверсифікація виробництва дозволяє знижувати ризики, оптимізувати логістичні витрати та оперативно реагувати на зміни кон'юнктури світового ринку.

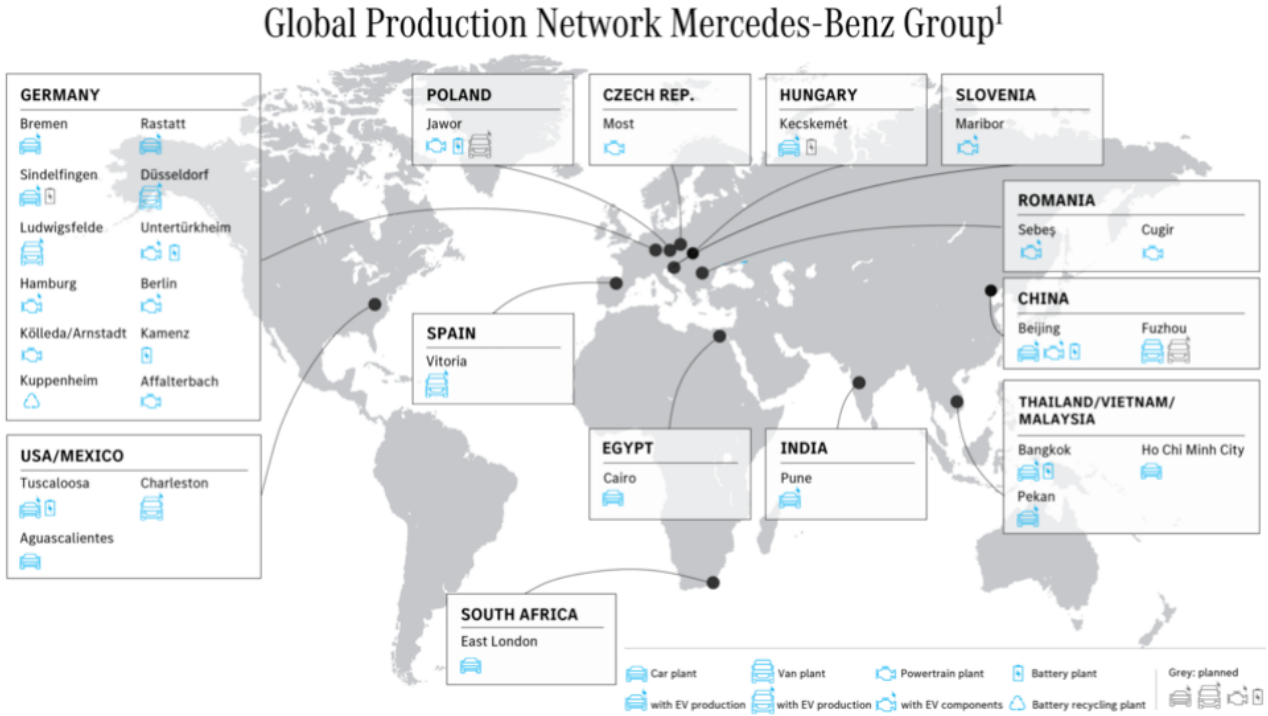

Рисунок 2.1 - Географічна структура та спеціалізація виробничих потужностей Mercedes-Benz Group AG у світі [17]

Особливу роль у діяльності компанії відіграє інноваційна діяльність. Значні фінансові ресурси спрямовуються на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи. Інвестиції в інновації забезпечують розроблення нових моделей транспортних засобів, удосконалення систем безпеки, автономного керування та програмного забезпечення. Саме інноваційна складова виступає одним із ключових факторів конкурентоспроможності підприємства на світовому ринку.

Для детальної оцінки масштабів ринкової присутності та операційної стійкості підприємства передусім доцільно проаналізувати динаміку та структуру фізичних продажів продукції (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 - Продажі автомобілів Mercedes-Benz Group AG (в одиницях) [18-21]

Показники	2025 рік	2024 рік	2023 рік	2022 рік
Загальний обсяг продажів одиниць	1,801,291	1,983,403	2,044,100	2,040,700
Top-End	268,026	281,492	328,300	328,200
% частка продажів одиниць продукції	15	14	16	16
Core	1,049,830	1,167,119	1,096,900	1,116,600
% частка продажів одиниць продукції	58	59	54	55
Entry (incl. smart)	483,435	534,792	618,900	595,900
% частка продажів одиниць продукції			30	29
з них				
Електрифіковані транспортні засоби (xEV)	368,700	367,610	401,900	333,500
Повністю електричні транспортні засоби (BEV)	168,823	185,059	240,600	149,200
Гібридні автомобілі з підзарядкою від мережі (PHEV)	199,877	182,551	161,300	184,300
Частка електрифікованих транспортних засобів у % від обсягу продажів одиниць	20.5	18.5	20	16

Аналіз натуральних показників реалізації продукції Mercedes-Benz Group AG за період 2022–2025 рр. (табл. 2.1) свідчить про наявність виражених рецесійних тенденцій на світовому ринку автомобілебудування. Якщо у 2022–2023 рр. фізичні обсяги продажів утримувалися на стабільно високому рівні (понад 2,04 млн одиниць), то починаючи з 2024 року відбулося помітне стиснення ринкового попиту. У 2025 році загальний обсяг продажів скоротився до 1 801 291 одиниці, що на 11,7% менше порівняно з базовим 2022 роком.

Якісні зміни всередині продуктового портфеля компанії доцільно оцінювати через призму трьох ключових субсегментів:

- Top-End (найбільш маржинальні моделі S-Class, Maybach, AMG, G-Class) - зазнав негативних коливань. Його частка знизилася з 16% у 2022–2023 рр. до 15% у 2025 році. Зменшення продажів преміальних флагманів у фізичному вираженні (з 328,2 тис. до 268,0 тис. одиниць) стало одним із головних чинників падіння чистого прибутку всієї групи.

- Core (основа модельного ряду C-Class, E-Class, GLC) - продемонстрував протилежну, стабілізуючу динаміку. Його питома вага у структурі збуту зросла з 55% у 2022 році до 58% у 2025 році. Це підтверджує, що середній преміум-сегмент залишається найбільш стійким ядром бренду в періоди економічної нестабільності.

- Entry (моделі початкового рівня) - скоротив свою присутність на ринку з 30% до 27%, що узгоджується зі стратегією менеджменту щодо поступового виходу з низькомаржинальних ніш з метою оптимізації загальної прибутковості бізнесу.

Окремої уваги заслуговує підсегмент електрифікованих транспортних засобів (xEV). Загальна частка екологічного транспорту в портфелі продажів зросла з 16% у 2022 році до 20,5% у 2025 році. Однак внутрішня структура цього напряму вказує на зміну споживчих пріоритетів. Продажі повністю електричних автомобілів (BEV) після стрімкого піку у 2023 році (240,6 тис. одиниць) у наступні роки почали падати, знизившись до 168,8 тис. у 2025 році. Натомість плагін-гібриди (PHEV) продемонстрували впевнене зростання (зі 161,3 тис. у 2023 році до 199,8 тис. у 2025 році). Такий тренд свідчить про те, що глобальний ринок наразі віддає перевагу компромісним гібридним технологіям через недостатній розвиток зарядної інфраструктури для чистих електромобілів.

Для детальнішої оцінки того, як зміни фізичних обсягів збуту трансформувалися у фінансові результати, розглянемо структуру формування доходів корпорації за напрямами діяльності та географічними регіонами.

Таблиця 2.2 - Дохід Mercedes-Benz Group AG за сегментами та регіонами у мільйонах євро [18-21]

Показники	2025 рік	2024 рік	2023 рік	2022 рік
Mercedes-Benz Group	132,214	145,594	153,218	150,017
Сегменти				
Автомобілі Mercedes-Benz	96,407	107,761	112,756	111,601
Мікроавтобуси Mercedes-Benz	17,148	19,320	20,288	17,217
Фінансові послуги Mercedes-Benz	24,625	25,083	26,718	26,954
Reconciliation (узгодження включає виключення внутрішньогрупового доходу між сегментами)	-5,966	-6,570	-6,544	-5,755
Регіони				
Європа	57,908	58,764	61,895	56,487
з них Німеччина	20,943	21,707	25,799	23,085
Північна Америка	34,552	38,917	40,488	40,091
США	30,974	34,900	36,041	35,829
Азія	31,571	39,643	43,382	45,558
з них Китай	16,519	23,139	25,284	27,324
Інші ринки	8,183	8,270	7,453	7,881

Проведений вартісний аналіз доходів Mercedes-Benz Group AG (табл. 2.2) підтверджує фінансове відображення спаду, зафіксованого у натуральних показниках збуту. Консолідована виручка групи досягла свого історичного максимуму у 2023 році (153218 млн євро), проте за результатами 2025 року скоротилася до 132214 млн євро, продемонструвавши загальне падіння на 11,8% порівняно з базовим періодом.

Розподіл сукупного доходу за операційними сегментами вказує на ключову роль підрозділу легкових автомобілів (Mercedes-Benz Cars), який генерує близько 73% усієї виручки групи. Дохід цього сегмента у 2025 році впав нижче психологічної відмітки у 100 млрд євро, зафіксувавшись на рівні 96407 млн євро. Напрям корисних мікроавтобусів (Mercedes-Benz Vans) виявився більш стійким: пройшовши пік у 2023 році (20288 млн євро), у 2025 році він зберіг обсяги доходу на рівні 2022 року (17148 млн євро). Сегмент Financial Services демонстрував помірне й плавне скорочення протягом усього чотирирічного періоду (з 26954 млн євро до 24625 млн євро), що спричинено загальним зниженням обсягів кредитування та лізингу на тлі падіння первинних продажів транспортних засобів.

Географічний зріз фінансових потоків виявляє суттєві диспропорції у регіональній стійкості бізнесу:

1. Європейський ринок - виявився найбільш стабільним макрорегіоном для компанії. Дохід тут зріс із 56487 млн євро у 2022 році до 57908 млн євро у 2025 році. Попри загальну кризу, європейський споживач зберіг високу лояльність до бренду, хоча на внутрішньому ринку Німеччини відбулося зниження доходів (з 23,0 млрд євро до 20,9 млрд євро).

2. Північноамериканський ринок (переважно США**)** - продемонстрував негативну динаміку у 2024–2025 рр. Дохід у США зменшився з 35829 млн євро до 30974 млн євро, що пов'язано з посиленням макроекономічного тиску та високими відсотковими ставками за автокредитами.

3. Азійський ринок (із домінуючою роллю Китаю) - зазнав найбільш критичного падіння. Обсяг виручки в Азії обвалився з 45558 млн євро у 2022 році до 31571 млн євро у 2025 році (падіння на 30,7%). Головним деструктивним чинментом став ринок КНР, де доходи компанії скоротилися майже вдвічі - з 27324 млн євро до 16519 млн євро. Цей колапс зумовлений жорсткою ціновою війною з боку локальних китайських виробників преміальних електромобілів, які суттєво послабили позиції традиційних європейських автогігантів.

Узагальнюючи організаційно-економічну характеристику Mercedes-Benz Group AG, можна констатувати, що незважаючи на глобальну диверсифікацію та високу капіталізацію, компанія у 2024–2025 рр. зіткнулася із серйозними викликами структурного і географічного характеру. Криза збуту на ключовому ринку Китаю та вимушене уповільнення темпів повної електрифікації вимагають глибшого оцінювання економічної ефективності управління ресурсами компанії.

2.2 Аналіз фінансово-господарської діяльності Mercedes-Benz Group AG

У сучасних умовах геополітичної нестабільності, трансформації світового автомобільного ринку та макроекономічних коливань комплексний аналіз

фінансово-господарської діяльності є основою для оцінки ринкової стійкості транснаціональних корпорацій. Дослідження динаміки доходів, витратних статей та майнового стану Mercedes-Benz Group AG за період 2022-2025 років дозволяє виявити ключові тенденції у формуванні фінансових результатів компанії та оцінити ефективність її операційного управління.

Першочерговим етапом фінансово-господарського аналізу є дослідження структури та динаміки формування прибутків і збитків підприємства (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 - Звіт про прибутки та збитки Mercedes-Benz Group AG за 2022–2025 рр., млн євро [18-21]

Показники	2025 рік	2024 рік	2023 рік	2022 рік
Дохід	132,214	145,594	153,218	150,017
Собівартість реалізованої продукції	-109,881	-117,018	-118,839	-115,997
Валовий прибуток відносно виручки	22,333	28,576	34,379	34,020
Витрати на збут	-9,718	-9,993	-9,728	-9,482
Загальні адміністративні витрати	-2 477	-2,529	-2,688	-2,584
Витрати на дослідження та некапіталізовані розробки	-6 055	-5 580	-6,230	5,602
Інші операційні доходи/витрати	526	2,024	1,690	2,034
Прибутки/збитки від інвестицій, що враховуються за методом участі в капіталі, нетто	1,118	1,138	2,129	1,732
Інші фінансові доходи/витрати, нетто	93	-37	108	340
EBIT	5,820	13,599	19,660	20,458
Процентні доходи	464	548	424	-154
Прибуток до оподаткування	6,284	14,147	20,084	20,304
Податки на прибуток	-953	-3,738	-5,553	-5,495
Чистий прибуток	5,331	10,409	14,531	14,809
з них прибуток, що належить неконтрольним часткам	190	202	270	308
з яких частка чистого прибутку, що належить акціонерам Mercedes-Benz Group AG	5,141	10,207	14,261	14,501
Basic (Прибуток на акцію, євро)	5.34	10.19	13.46	13.55

Аналіз даних таблиці 2.1 свідчить, що динаміка доходів Mercedes-Benz Group AG мала параболічний характер із піком у 2023 році, коли показник досяг 153 218 млн євро. Проте у 2024–2025 роках відбулося значне скорочення виручки - до 132 214 млн євро у 2025 році, що є найнижчим результатом за весь досліджуваний період (падння на 13,8% порівняно з 2024 роком). Основними макроекономічними передумовами цього тренду стали загострення конкуренції в сегменті преміальних автомобілів, уповільнення темпів зростання продажів на

стратегічно важливому ринку Китаю та загальні структурні труднощі переходу автомобільної індустрії на електромобільні платформи.

Паралельно зі скороченням доходу спостерігається деструктивне падіння показників ефективності витрат. Валовий прибуток знизився з 34 020 млн євро у 2022 році до 22 333 млн євро у 2025 році. Це вказує на те, що темпи зниження собівартості (-5,2% у 2025 р.) значно відставали від темпів падіння виручки (-9,2% у 2025 р.), відображаючи негативний вплив інфляційних процесів на вартість сировини, комплектуючих та енергоносіїв.

Найбільш критичні зміни зафіксовано в операційному прибутку (EBIT), який у 2025 році обвалився до 5 820 млн євро, що майже в 3,5 раза менше за показник 2022 року (20 458 млн євро). Окрім падіння маржинальності, на EBIT негативно вплинуло різке зростання витрат на дослідження та некапіталізовані розробки (R&D), які у 2025 році зросли до 6 055 млн євро. Це підтверджує стратегічну орієнтацію концерну на фінансування інновацій (автономне водіння, програмне забезпечення, нові типи батарей), попри поточний спад доходів. Як наслідок, чистий прибуток компанії у 2025 році зафіксувався на позначці 5 331 млн євро, що зумовило падіння базового прибутку на одну акцію (Basic EPS) з 13,55 євро до 5,34 євро.

Для визначення фінансової стійкості, капіталізації та ліквідності підприємства необхідно дослідити структуру його майнового комплексу та джерел його фінансування на основі бухгалтерського балансу (табл. 2.4).

Таблиця 2.4 - Звіт про фінансовий стан Mercedes-Benz Group AG за 2022–2025 рр., млн євро[18-21]

Показники	2025 рік	2024 рік	2023 рік	2022 рік
1	2	3	4	5
Активи				
Нематеріальні активи	20,547	19,436	17,593	15,869
Основні засоби, включаючи активи з права користування	27,340	26,537	26,090	27,250
Обладнання за договорами операційної оренди	39,472	45,220	41,712	41,552
Дебіторська заборгованість від фінансових послуг	76,289	87,867	88,211	85,549
Інвестиції, що враховуються за методом пайової участі	10,037	12,786	13,104	13,530

Продовження табл.2.4

1	2	3	4	5
Запаси	23,933	26,234	27,294	25,621
Торгова дебіторська заборгованість	5,851	6,973	7,281	8,100
Грошові кошти та їх еквіваленти	12,254	14,511	15,962	17,679
Боргові цінні папери та аналогічні інвестиції	7,566	7,730	6,858	7,060
Інші фінансові активи	5,805	5,888	7,939	7,931
Інші активи	15,359	11,668	10,183	9,874
Активи, утримувані для продажу	11,013	160	795	-
Всього активів	255,466	265,010	263,022	260,015
Власний капітал та зобов'язання				
Власний капітал	94,240	93,630	92,816	86,540
Резерви	16,265	15,972	16,390	17,044
Фінансові зобов'язання	100,006	112,798	108,638	111,837
Торгова кредиторська заборгованість	10,665	11,312	12,828	12,204
Інші фінансові зобов'язання	5,555	5,561	7,118	7,928
Договірні та повернені зобов'язання	10,897	11,246	10,391	10,554
Інші зобов'язання	16,498	14,445	14,617	13,908
Зобов'язання, утримувані для продажу	1,340	46	224	-
Всього власний капітал та зобов'язання	255,466	265,010	263,022	260,015

Аналіз структури майна (табл. 2.4) вказує на поступове згортання балансу у 2025 році до 255 466 млн євро після трирічного періоду зростання. Структурні зрушення в активах наочно відображено на рисунку 2.2.

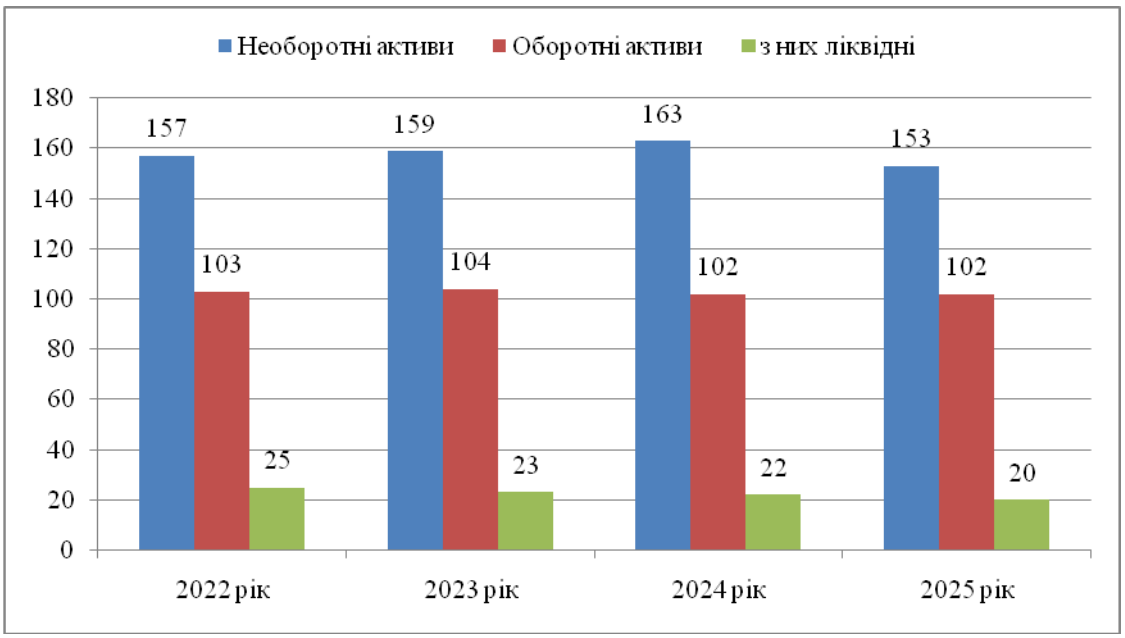

Рисунок 2.2 - Динаміка структури активів Mercedes-Benz Group AG за 2022–2025 рр., млн євро

Оцінюючи внутрішню архітектуру активів, слід виділити стійке зростання високотехнологічної складової - нематеріальних активів (з 15869 млн євро у 2022 році до 20547 млн євро у 2025 році), що відображає процеси капіталізації інтелектуальної власності та купленого програмного забезпечення. Найбільшу питому вагу в структурі капіталу традиційно займає дебіторська заборгованість від фінансових послуг (лізинг та кредитування клієнтів), яка, проте, у 2025 році скоротилася з 87867 млн євро до 76289 млн євро через зниження глобального платоспроможного попиту та посилення кредитних ризиків у світі.

Важливим позитивним сигналом є успішна оптимізація оборотних коштів у 2025 році: обсяг складських запасів знизився з 26234 до 23933 млн євро, а торгова дебіторська заборгованість скоротилася до 5 851 млн євро. Це свідчить про гнучке реагування менеджменту на падіння попиту з метою уникнення затоварення складів. Проте паралельно відбулося зниження найбільш ліквідного складника - грошових коштів (з 17679 млн євро у 2022 р. до 12254 млн євро у 2025 р.), що зумовлено високими темпами погашення поточних боргових зобов'язань. Стрибкоподібне зростання активів, утримуваних для продажу, у 2025 році (до 11013 млн євро) пов'язане з процесами реструктуризації непрофільних активів та підготовкою до виходу з окремих іноземних дочірніх підрозділів.

Аналіз джерел формування капіталу та зобов'язань корпорації (пасивів) дозволяє оцінити рівень її фінансової автономії та боргової залежності (рис.2.3).

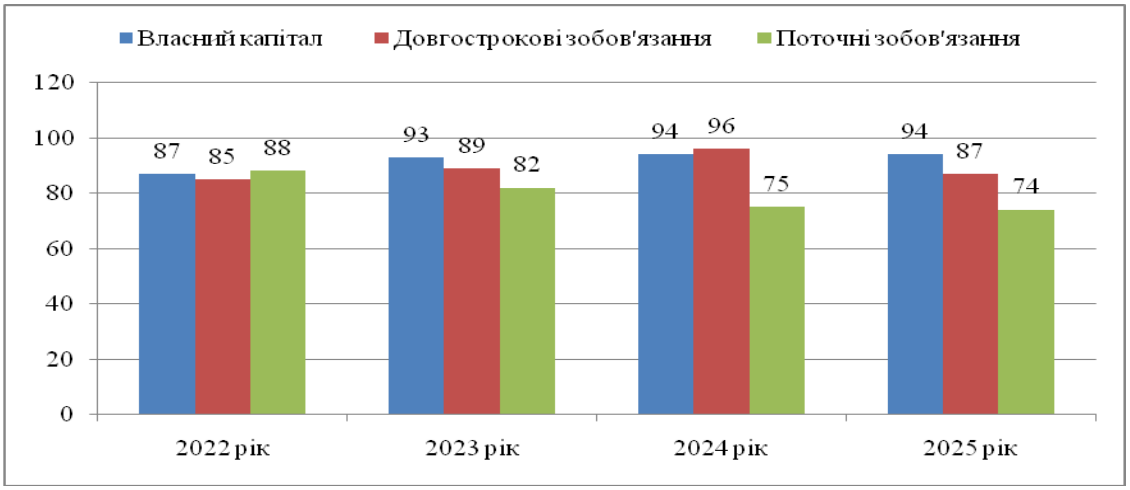

Рисунок 2.3 - Динаміка структури власного капіталу та зобов'язань Mercedes-Benz Group AG за 2025 рр., млн євро

Незважаючи на падіння операційної ефективності в останні роки, Mercedes-Benz Group AG демонструє виняткову надійність фінансової структури. Обсяг власного капіталу компанії безперецільно зростав протягом усього періоду і у 2025 році досяг рекордного значення - 94 240 млн євро (приріст склав +8,9% відносно 2022 року). Такий ефект було досягнуто завдяки капіталізації нерозподіленого прибутку минулих років та зваженій дивідендній політиці.

Водночас у структурі позикових коштів відбулися серйозні трансформаційні зміни. Обсяг довгострокових та короткострокових фінансових зобов'язань (банківські кредити, випущені облігації) у 2025 році суттєво зменшився - до 100006 млн євро порівняно зі 112798 млн євро у 2024 році. Така девеловеризація (зниження боргового навантаження) дозволила мінімізувати фінансові ризики в умовах високих відсоткових ставок світових центральних банків. Торгова кредиторська заборгованість також скоротилася до 10665 млн євро, що корелює зі зменшенням обсягів закупівлі сировини через зниження темпів виробництва автомобілів.

Таким чином, проведений аналіз фінансово-господарської діяльності підтверджує, що Mercedes-Benz Group AG зберігає високий рівень фінансової стійкості, низьку боргову залежність та достатній інвестиційний потенціал. Проте стабільне падіння виручки, операційного та чистого прибутку протягом 2024–2025 років свідчить про зниження внутрішньої економічної ефективності використання ресурсів, що обумовлює необхідність пошуку нових резервів та оптимізації бізнес-процесів компанії.

2.3 Оцінка економічної ефективності діяльності Mercedes-Benz Group AG

Економічна ефективність діяльності підприємства є комплексною характеристикою, яка відображає результативність використання матеріальних, трудових, фінансових та інформаційних ресурсів у процесі здійснення господарської діяльності. Для великих міжнародних корпорацій оцінка економічної ефективності має особливе значення, оскільки дозволяє визначити

рівень конкурентоспроможності підприємства, його фінансову стійкість та здатність забезпечувати довгострокове зростання вартості бізнесу[22].

Оцінка економічної ефективності Mercedes-Benz Group AG базується на аналізі основних фінансово-економічних показників діяльності підприємства. До ключових показників належать обсяг виручки від реалізації продукції, чистий прибуток, рентабельність продажів, рентабельність активів, рентабельність власного капіталу та продуктивність праці персоналу [23].

Насамперед доцільно проаналізувати динаміку основних фінансових показників діяльності підприємства за 2022–2025 роки.

Таблиця 2.5 – Основні фінансово-економічні показники діяльності Mercedes-Benz Group AG у 2022–2025 рр.

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Виручка, млрд євро	150,02	153,22	145,59	132,21
Чистий прибуток, млрд євро	14,81	14,53	10,41	5,33
Загальні активи, млрд євро	260,02	263,02	265,01	255,47
Власний капітал, млрд євро	86,54	92,82	93,63	94,24
Чисельність персоналу, тис. осіб	168,0	166,0	165,0	164,4

Аналіз первинних фінансово-економічних показників діяльності Mercedes-Benz Group AG за чотирирічний період демонструє неоднорідні тенденції. Обсяг виручки компанії досяг свого максимуму у 2023 році (153,22 млрд євро), після чого розпочалася низхідна траєкторія, яка призвела до скорочення доходу до 132,21 млрд євро у 2025 році. Найбільш стрімке падіння спостерігається за показником чистого прибутку, який у 2025 році знизився до 5,33 млрд євро, що майже у 2,8 раза менше порівняно з базовим 2022 роком.

Водночас позитивним аспектом є динаміка власного капіталу, який стабільно зростав протягом усього періоду - з 86,54 млрд євро до 94,24 млрд євро, що свідчить про накопичення внутрішніх резервів та високу фінансову стійкість корпорації. Чисельність персоналу за цей час плавно зменшувалася (зі 168,0 до 164,4 тис. осіб), що вказує на проведення планових заходів з автоматизації та оптимізації кадрового складу.

Для глибшої оцінки результативності збутової політики та контролю операційних витрат проведено розрахунок показника рентабельності продажів (ROS), який відображає частку чистого прибутку в кожній одиниці отриманого доходу від реалізації продукції (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Аналіз рентабельності продажів Mercedes-Benz Group AG

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Чистий прибуток, млрд євро	14,81	14,53	10,41	5,33
Виручка, млрд євро	150,02	153,22	145,59	132,21
Рентабельність продажів, %	9,87	9,48	7,15	4,03

Показник рентабельності продажів (ROS) є ключовим індикатором ринкової ефективності компанії. За досліджуваний період рентабельність продажів Mercedes-Benz Group AG зазнала суттєвого зниження. Якщо у 2022–2023 рр. компанія працювала з високим рівнем ефективності, трансформуючи у чистий прибуток понад 9,4% від виручки, то у 2024 році показник впав до 7,15%, а у 2025 році зафіксував мінімальне значення - 4,03%.

Такий тренд пояснюється випереджаючими темпами скорочення чистого прибутку порівняно зі спадом виручки. Основною причиною є тиск на цінову політику компанії через загострення конкуренції на світовому ринку, зростання витрат на сировину, а також значні капіталовкладення у розробку інноваційних технологій, які не покривалися поточною виручкою.

Наступним кроком оцінки є аналіз ефективності використання всього майнового комплексу корпорації. Для цього розраховано показник рентабельності активів (ROA), який демонструє здатність менеджменту генерувати прибуток за допомогою наявних ресурсів (табл. 2.7).

Таблиця 2.7 – Рентабельність активів Mercedes-Benz Group AG

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Чистий прибуток, млрд євро	14,81	14,53	10,41	5,33
Активи, млрд євро	260,02	263,02	265,01	255,47
ROA, %	5,70	5,52	3,93	2,09

Динаміка рентабельності активів (ROA) повторює загальну тенденцію зниження прибутковості бізнесу. Протягом 2022–2023 рр. ефективність майна

перебувала на оптимальному для автомобілебудівної галузі рівні (5,70% та 5,52% відповідно). Це вказувало на раціональне завантаження потужностей та швидкий обіг капіталу.

Проте у 2024–2025 роках відбулося падіння ROA до 2,09%. Слід відзначити, що сама вартість активів залишалася відносно стабільною (навіть скоротилася у 2025 році до 255,47 млрд євро за рахунок оптимізації запасів). Це означає, що падіння ROA відбулося виключно через чинник зниження чистого прибутку. Компанія утримує масштабну інфраструктуру (заводи, обладнання в оренді), яка за умов падіння попиту почала приносити меншу питому віддачу.

Важливе значення для засновників та інвесторів має рентабельність власного капіталу (ROE). Цей показник характеризує віддачу на кожну грошову одиницю, інвестовану безпосередньо акціонерами компанії (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 – Рентабельність власного капіталу Mercedes-Benz Group AG

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Чистий прибуток, млрд євро	14,81	14,53	10,41	5,33
Власний капітал, млрд євро	86,54	92,82	93,63	94,24
ROE, %	17,11	15,65	11,12	5,66

Рентабельність власного капіталу (ROE) відображає інвестиційну привабливість підприємства. У 2022 році Mercedes-Benz Group AG забезпечував надзвичайно високу віддачу на акціонерний капітал - 17,11%, що робило компанію одним із лідерів галузі. Проте до 2025 року показник суттєво скоротився, зафіксувавшись на рівні 5,66%.

Особливістю даного аналізу є те, що падіння ROE відбувалося за умов одночасного збільшення обсягу власного капіталу (з 86,54 до 94,24 млрд євро). Тобто інвестиційна база компанії розширювалася за рахунок реінвестування попередніх періодів, але поточна сума чистого прибутку виявилася недостатньою для утримання високої норми прибутковості на розширений капітал. Це сигналізує про необхідність термінової реструктуризації операційних витрат.

Оцінку соціально-трудової ефективності та результативності використання людських ресурсів корпорації дозволяє здійснити аналіз продуктивності праці персоналу (табл. 2.9).

Таблиця 2.9 – Продуктивність праці персоналу Mercedes-Benz Group AG

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Виручка, млрд євро	150,02	153,22	145,59	132,21
Чисельність працівників, тис. осіб	168,0	166,0	165,0	164,4
Виручка на одного працівника, тис. євро	892,98	923,01	882,36	804,20

Ефективність використання трудових ресурсів оцінюється через обсяг виручки, що припадає на одного штатного працівника. У 2023 році продуктивність праці зросла до свого максимального значення - 923,01 тис. євро на особу, що супроводжувалося зростанням загальних продажів на тлі скорочення штату на 2 тисячі осіб.

Проте у 2024–2025 рр. спостерігається зниження продуктивності -до 804,20 тис. євро/особу. Оскільки менеджмент компанії продовжував планомірно знижувати чисельність працівників (до 164,4 тис. осіб у 2025 р.), падіння продуктивності зумовлене виключно зовнішніми ринковими факторами - зниженням споживчої активності та обсягів продажів автомобілів на ключових ринках, через що наявний персонал генерував менше грошової виручки.

Для узагальнення проведеного дослідження та визначення темпів зміни фінансово-економічного стану Mercedes-Benz Group AG проведено горизонтальний аналіз ключових індикаторів у ланцюговій динаміці (табл. 2.10).

Таблиця 2.10 – Динаміка зміни основних показників діяльності Mercedes-Benz Group AG у 2022–2025 рр.

Показник	2022	2023	2024	2025	2023/2022, %	2024/2023, %	2025/2024, %
Виручка, млрд євро	150,02	153,22	145,59	132,21	102,1	95,0	90,8
Чистий прибуток, млрд євро	14,81	14,53	10,41	5,33	98,1	71,6	51,2
Активи, млрд євро	260,02	263,02	265,01	255,47	101,2	100,8	96,4
Власний капітал, млрд євро	86,54	92,82	93,63	94,24	107,3	100,9	100,7
Чисельність персоналу, тис. осіб	168,0	166,0	165,0	164,4	98,8	99,4	99,6

Горизонтальний ланцюговий аналіз дозволяє чітко локалізувати етапи спаду економічної ефективності корпорації. Період 2023/2022 рр. характеризувався стабільним розвитком: виручка зросла на 2,1%, а активи - на 1,2%. Переломним став 2024 рік, коли темп росту виручки склав 95,0% (падіння на 5%), а чистий прибуток скоротився одразу на 28,4% (темп зміни - 71,6%).

У 2025 році негативні тенденції поглибилися: виручка впала ще на 9,2% (темп росту - 90,8%), а чистий прибуток зазнав критичного зниження на 48,8% порівняно з попереднім роком (темп зміни - 51,2%). Попри це, позитивним сигналом є збереження контролю над балансом: активи оптимізовано на 3,6% (свідчить про вивільнення зайвого капіталу), а власний капітал продемонстрував невелике, але стійке зростання на 0,7%. Показники чисельності персоналу змінювалися синхронно та плавно (98,8%, 99,4% та 99,6% відповідно), підтверджуючи зважену кадрову політику підприємства.

Узагальнення результатів проведеного дослідження свідчить, що Mercedes-Benz Group AG володіє потужним капітальним фундаментом, проте стрімке падіння індикаторів рентабельності (ROS, ROA, ROE) та деградація продуктивності праці у 2024–2025 рр. сигналізують про серйозні деструктивні процеси в операційній системі. Для систематизації причин такого стану та визначення векторів подальшої оптимізації доцільно згрупувати ключові внутрішні та зовнішні чинники, що визначають траєкторію економічної ефективності корпорації (табл. 2.11).

Таблиця 2.11 – Основні фактори впливу на економічну ефективність діяльності Mercedes-Benz Group AG

Фактор	Вплив на діяльність підприємства
Обсяги реалізації продукції	Формують основну частину доходів підприємства
Рівень виробничих витрат	Визначає прибутковість діяльності
Продуктивність праці	Впливає на ефективність використання трудових ресурсів
Інноваційна діяльність	Забезпечує технологічні переваги та конкурентоспроможність
Ефективність використання активів	Визначає рівень віддачі ресурсів
Автоматизація виробництва	Сприяє скороченню витрат та підвищенню продуктивності
Ринкова кон’юнктура	Впливає на попит та фінансові результати

Таким чином, проведена оцінка економічної ефективності діяльності Mercedes-Benz Group AG дозволяє зробити висновок, що попри збереження високої фінансової стійкості та планомірне нарощування власного капіталу, корпорація перебуває у фазі циклічного спаду. Головною загрозою для довгострокового розвитку є стрімке зниження чистій прибутковості (у 2,8 раза за чотири роки), яке спровокувало падіння ефективності використання як майнового комплексу (ROA), так і акціонерного капіталу (ROE).

Виявлена динаміка свідчить про те, що наявна інфраструктура та кадровий потенціал компанії у 2024–2025 рр. генерували меншу питому віддачу через тиск високих виробничих витрат, капіталомісткі інвестиції в електромобільність та загострення конкуренції на глобальному ринку. Ідентифіковані деструктивні тенденції актуалізують потребу в радикальному перегляді системи управління операційними витратами, реструктуризації активів та пошуку нових інструментів комерціалізації інновацій. Обґрунтування конкретних практичних заходів та стратегічних рекомендацій щодо підвищення економічної ефективності Mercedes-Benz Group AG складе основу наступного підрозділу 2.4.

2.4 Напрями підвищення економічної ефективності діяльності Mercedes-Benz Group AG та оцінка їх результативності

У сучасних умовах розвитку світового автомобільного ринку забезпечення високого рівня економічної ефективності є одним із ключових чинників успішного функціонування підприємств. Результати проведеного в підрозділі 2.2 аналізу свідчать, що Mercedes-Benz Group AG залишається одним із провідних виробників автомобільної продукції у світі, проте в останні роки спостерігається зниження окремих показників прибутковості та рентабельності. Така ситуація обумовлює необхідність пошуку резервів підвищення ефективності діяльності підприємства та розроблення заходів, спрямованих на покращення його фінансово-економічних результатів.

Проведене дослідження дозволило визначити основні напрями підвищення економічної ефективності діяльності Mercedes-Benz Group AG, які відповідають сучасним тенденціям розвитку світового автомобілебудування та стратегічним цілям компанії.

Таблиця 2.12 – Напрями підвищення економічної ефективності діяльності Mercedes-Benz Group AG

Напрям	Зміст заходу	Очікуваний результат
Цифровізація виробництва	Впровадження технологій штучного інтелекту, цифрових двійників та автоматизованих систем контролю	Підвищення продуктивності праці та скорочення виробничих витрат
Оптимізація логістичних процесів	Удосконалення системи управління постачанням та складськими запасами	Зниження логістичних витрат і підвищення оборотності ресурсів
Розширення сегмента електромобілів	Збільшення виробництва електромобілів та розвиток зарядної інфраструктури	Зростання доходів та зміцнення ринкових позицій
Розвиток цифрових сервісів	Впровадження нових цифрових послуг для клієнтів	Формування додаткових джерел прибутку

Одним із найбільш перспективних напрямів підвищення економічної ефективності є цифровізація виробничих процесів. Використання технологій Industry 4.0 дозволяє забезпечити більш ефективне управління виробництвом, скоротити кількість виробничих помилок, підвищити якість продукції та знизити рівень виробничих витрат. Автоматизація окремих виробничих операцій також сприятиме підвищенню продуктивності праці персоналу.

Другим важливим напрямом є оптимізація логістичних процесів. У діяльності великих автомобілебудівних корпорацій логістичні витрати займають значну частку загальних витрат підприємства. Використання сучасних інформаційних систем управління ланцюгами постачання дозволяє скоротити витрати на транспортування, зменшити обсяги надлишкових запасів та прискорити обіг оборотних коштів.

Особливого значення набуває розвиток виробництва електромобілів. Світовий ринок демонструє стійку тенденцію до зростання попиту на екологічно безпечний транспорт. У зв'язку з цим збільшення частки

електромобілів у загальному обсязі продажів сприятиме підвищенню конкурентоспроможності компанії та збільшенню її доходів.

Крім того, перспективним напрямом є розвиток цифрових сервісів, пов'язаних із використанням автомобілів. Додаткові послуги на основі програмного забезпечення, систем дистанційного керування та цифрових платформ можуть стати важливим джерелом додаткових доходів компанії.

Для оцінки результативності запропонованих заходів проведено прогнозування основних економічних показників діяльності підприємства на 2026 рік.

Таблиця 2.13 – Прогноз основних показників діяльності Mercedes-Benz Group AG на 2026 рік

Показник	2025 р. (факт)	2026 р. (прогноз)	Відхилення
Виручка, млрд євро	132,21	137,50	+5,29
Чистий прибуток, млрд євро	5,33	6,13	+0,80
Активи, млрд євро	255,47	254,00	-1,47
Власний капітал, млрд євро	94,24	96,50	+2,26
Чисельність персоналу, тис. осіб	165,0	162,0	-3,0
Продуктивність праці, тис. євро/особу	801,30	848,77	+47,47
Рентабельність продажів, %	4,03	4,46	+0,43

Результати прогнозування свідчать про позитивний вплив запропонованих заходів на діяльність підприємства. Очікується збільшення виручки на 5,29 млрд євро, що становитиме 5,29 % порівняно з фактичним показником 2025 року. Зростання доходів буде забезпечене насамперед розширенням виробництва електромобілів, розвитком цифрових сервісів та підвищенням ефективності виробничих процесів.

Прогнозується також збільшення чистого прибутку підприємства з 5,3 млрд євро до 6,13 млрд євро. Це стане можливим завдяки скороченню виробничих і логістичних витрат, підвищенню продуктивності праці та більш ефективному використанню наявних ресурсів.

Важливим результатом реалізації запропонованих заходів стане підвищення рентабельності продажів з 4,03 % до 4,46 %. Покращення даного

показника свідчитиме про зростання ефективності операційної діяльності підприємства та посилення його фінансової стійкості.

Одночасно очікується зростання продуктивності праці до 848,77 тис. євро на одного працівника. Підвищення продуктивності буде досягнуто за рахунок автоматизації виробництва, впровадження сучасних цифрових технологій та оптимізації управлінських процесів.

Для узагальнення результатів оцінки доцільно визначити очікуваний економічний ефект від реалізації запропонованих заходів.

Таблиця 2.14 – Очікуваний економічний ефект від реалізації запропонованих заходів

Заходи	Очікуваний ефект
Цифровізація виробництва	Скорочення виробничих витрат на 3–5 %
Оптимізація логістичних процесів	Зниження логістичних витрат на 4–6 %
Розширення виробництва електромобілів	Зростання обсягів реалізації продукції
Розвиток цифрових сервісів	Формування додаткових джерел доходів
Автоматизація управління	Підвищення продуктивності праці

Таким чином, реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню економічної ефективності діяльності Mercedes-Benz Group AG, покращенню показників прибутковості та рентабельності, а також зміцненню конкурентних позицій підприємства на світовому ринку. Прогнозні розрахунки підтверджують економічну доцільність впровадження запропонованих заходів та свідчать про їх позитивний вплив на результати діяльності компанії у 2026 році.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У кваліфікаційній роботі було досліджено теоретичні та практичні аспекти управління економічною ефективністю діяльності підприємства з іноземними інвестиціями на прикладі Mercedes-Benz Group AG. За результатами проведеного дослідження досягнуто поставленої мети та вирішено основні завдання роботи.

У першому розділі досліджено теоретичні основи управління економічною ефективністю діяльності підприємства. Встановлено, що економічна ефективність є комплексною категорією, яка характеризує результативність використання матеріальних, фінансових, трудових та інформаційних ресурсів підприємства. Визначено, що ключовими показниками оцінки економічної ефективності є прибуток, рентабельність, продуктивність праці, ефективність використання активів і капіталу. Доведено, що для підприємств з іноземними інвестиціями особливого значення набувають питання конкурентоспроможності, інноваційного розвитку, цифрової трансформації та адаптації до глобальних змін ринкового середовища.

У другому розділі проведено комплексний аналіз діяльності Mercedes-Benz Group AG як одного з провідних світових виробників автомобільної продукції. Встановлено, що компанія має значний виробничий, фінансовий та інноваційний потенціал, широку географію діяльності та стійкі конкурентні позиції на міжнародному ринку. Разом з тим аналіз показав наявність негативних тенденцій у фінансово-економічних результатах діяльності підприємства протягом 2024–2025 років.

У ході дослідження встановлено, що обсяг виручки компанії скоротився з 150,02 млрд євро у 2022 році до 132,21 млрд євро у 2025 році, або на 11,9 %. Найбільш суттєве погіршення відбулося за показником чистого прибутку, який зменшився з 14,81 млрд євро до 5,33 млрд євро, тобто майже у 2,8 раза. Основними причинами стали посилення конкуренції на світовому автомобільному ринку, скорочення попиту на окремих регіональних ринках,

зростання виробничих витрат та значні інвестиції у розвиток електромобільності й цифрових технологій.

Оцінка економічної ефективності діяльності Mercedes-Benz Group AG засвідчила погіршення ключових показників рентабельності. Рентабельність продажів знизилася з 9,87 % у 2022 році до 4,03 % у 2025 році. Рентабельність активів скоротилася з 5,70 % до 2,09 %, а рентабельність власного капіталу – з 17,11 % до 5,66 %. Отримані результати свідчать про зниження ефективності використання наявних ресурсів підприємства та необхідність удосконалення системи управління витратами і доходами.

Водночас дослідження показало, що компанія зберігає високий рівень фінансової стійкості. Власний капітал протягом аналізованого періоду зріс з 86,54 млрд євро до 94,24 млрд євро, що підтверджує наявність значного фінансового потенціалу для реалізації інвестиційних та інноваційних проєктів. Позитивним фактором також є проведення політики оптимізації чисельності персоналу та підтримання достатнього рівня ліквідності й платоспроможності.

На основі проведеного аналізу визначено основні фактори, що впливають на економічну ефективність діяльності Mercedes-Benz Group AG: обсяги реалізації продукції, рівень виробничих і логістичних витрат, продуктивність праці, ефективність використання активів, інноваційна діяльність, автоматизація виробництва та зміни ринкової кон’юнктури.

З метою підвищення економічної ефективності діяльності підприємства запропоновано комплекс практичних заходів, серед яких:

– цифровізація виробничих процесів на основі технологій штучного інтелекту, цифрових двійників та автоматизованих систем контролю;

– оптимізація логістичних процесів і вдосконалення управління ланцюгами постачання;

– розширення виробництва та реалізації електромобілів;

– розвиток цифрових сервісів і програмного забезпечення для клієнтів;

– подальша автоматизація управлінських процесів та підвищення продуктивності праці персоналу.

Проведене прогнозування результатів реалізації запропонованих заходів підтвердило їх економічну доцільність. Очікується збільшення виручки до 137,50 млрд євро, зростання чистого прибутку до 6,13 млрд євро, підвищення продуктивності праці до 848,77 тис. євро на одного працівника та збільшення рентабельності продажів до 4,46 %. Крім того, прогнозується скорочення виробничих і логістичних витрат, підвищення ефективності використання ресурсів та зміцнення конкурентних позицій компанії на світовому ринку.

Отже, результати проведеного дослідження підтверджують, що підвищення економічної ефективності діяльності Mercedes-Benz Group AG потребує комплексного поєднання інноваційного розвитку, цифрової трансформації, оптимізації бізнес-процесів та вдосконалення системи управління ресурсами. Реалізація запропонованих заходів сприятиме зростанню прибутковості, покращенню фінансових результатів та забезпеченню довгострокового сталого розвитку компанії в умовах глобальної конкуренції.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Запровадити додаткові цифрові інструменти управління виробництвом на основі технологій Industry 4.0 для підвищення продуктивності праці та скорочення виробничих витрат.

2. Оптимізувати систему управління ланцюгами постачання шляхом використання сучасних цифрових платформ моніторингу логістичних процесів та запасів.

3. Прискорити розвиток сегмента електромобілів і пов’язаних цифрових продуктів з метою зміцнення ринкових позицій компанії на перспективних сегментах світового ринку.

4. Розширити перелік цифрових сервісів післяпродажного обслуговування клієнтів для формування додаткових джерел доходу та підвищення лояльності споживачів.

5. Підвищити ефективність використання активів шляхом подальшої оптимізації структури майна та реалізації непрофільних активів.

6. Удосконалити систему управління витратами через впровадження сучасних методів контролю собівартості продукції та ресурсозбереження.

7. Активізувати інвестиції в інноваційні розробки у сфері програмного забезпечення, автономного керування та енергоефективних технологій, що забезпечить довгострокове підвищення конкурентоспроможності та економічної ефективності діяльності Mercedes-Benz Group AG.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Кравченко В. Ефективність діяльності підприємства: зміст, види та роль у сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2024. № 65. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-93 (дата звернення: 28.03.2026).

2. Міська Г. А. Сутність поняття результативність та ефективність в менеджменті. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2020. № 3-4(276-277). С. 97-102.

3. Назаренко І. Економічний зміст ефективності діяльності підприємств. *Галицький економічний вісник*. 2022. № 3(76). С. 15-22.

4. Андрійчук В. Г. Теоретико-методологічне обґрунтування ефективності виробництва. *Економіка АПК*. 2023. № 5. С. 52–63.

5. Навольська Н. В. Теоретичні аспекти управління економічною ефективністю діяльності підприємств та вибору показників її оцінки. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск № 18. С. 474-480. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-66 (дата звернення: 28.03.2026).

6. Ачкасова Л. М. Система управління ефективністю діяльності підприємства. *Економіка транспортного комплексу*. 2023. № 41. С. 5. URL: https://doi.org/10.30977/ETK.2225-2304.2023.41.5 (дата звернення: 28.03.2026).

7. Гарафонова О. І., Купчевський П. О., Ященко І. В. Стратегічний базис управління ефективністю діяльності бізнес-організації в умовах воєнного часу. *Economic Synergy*. 2022. № 4. С. 65–81. URL: https://doi.org/10.53920/ES-2022-4-5 (дата звернення: 28.03.2026).

8. Нечипорук А. А., Таранич О. В. Управління ефективністю виробничої діяльності підприємства: сутність та значення. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск № 56. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-161 (дата звернення: 28.03.2026).

9. Гарафонова О. І., Василюк Н. Концептуальні підходи до процесу управління ефективністю діяльності бізнес-організацій. *Науковий журнал*

“ECONOMIC SYNERGY”. 2022. Вип. 3(5). С. 27-37. URL: https://doi.org/10.53920/ES-2022-3-3 (дата звернення: 28.03.2026).

10 Деренська Я. М. Оцінка ефективності діяльності підприємства. *Механізм регулювання економіки*. 2023. № 1 (99). С. 81-85.

11. Єршова О. Зарубіжний досвід ефективного управління бізнес-процесами підприємств. *Вісник КНУТД*. 2016. № 6 (105). С. 66-79.

12 Шинкарук Л. В., Погнерибко В. С. Управління ефективністю діяльності малих і середніх підприємств: зарубіжний досвід. *Актуальні проблеми економіки*. 2025. № 6 (288). С. 6-14. DOI: 10.32752/1993-6788-2025-1-288-6-14

13 Афанасьєв Є., Бурлаченко С. Аналіз проблеми ефективного управління підприємством на підґрунті зарубіжного досвіду формування персональних компетенцій керівників. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 3. С. 9-18. URL: https://doi.org/10.35774/econa2024.03.009 (дата звернення: 28.03.2026).

14. Глівінська Ю. В. Зарубіжний досвід управління організаціями. *Науково-виробнижил «Бізнес-навігатор»*. 2024. Випуск 1(74). С. 23-29. URL: https://doi.org/10.32782/business-navigator.74-3 (дата звернення: 28.03.2026).

15. Денисенко М. П., Шилюк В. М. Зарубіжний досвід оцінювання ефективності діяльності підприємства та його використання у вітчизняній практиці. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*. 2018. № 18. С. 47-56.

16. Науменко Н. С., Грабко О. І. Мале та середнє підприємництво в Україні та ЄС: аналіз і порівняльна характеристика. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2021. № 5. С. 18-34. https://doi.org/10.32841/2413-2675/2021-51-3 (дата звернення: 28.03.2026).

17. Офіційний сайт Mercedes-Benz Group AG. URL: https://group.mercedes-benz.com/en/ (дата звернення: 28.03.2026).

18. Річний звіт Mercedes-Benz Group AG за 2022 рік, включаючи об'єднаний звіт керівництва MBG AG. URL: https://group.mercedes-benz.com/investors/reports-news/annual-reports/2022/(дата звернення: 28.03.2026).

19. Річний звіт Mercedes-Benz Group AG за 2023 рік, включаючи об'єднаний звіт керівництва MBG AG. URL: https://group.mercedes-benz.com/investors/reports-news/annual-reports/2023/ (дата звернення: 28.03.2026).

20. Річний звіт Mercedes-Benz Group AG за 2024 рік, включаючи об'єднаний звіт керівництва MBG AG. URL: https://group.mercedes-benz.com/investors/reports-news/annual-reports/2024/(дата звернення: 28.03.2026).

21. Річний звіт Mercedes-Benz Group AG за 2025 рік, включаючи об'єднаний звіт керівництва MBG AG. URL: https://group.mercedes-benz.com/investors/reports-news/annual-reports/2025/ (дата звернення: 28.03.2026).

22. Петков О. І. Економічна ефективність підприємств та фактори впливу на неї. Український журнал прикладної економіки. 2021. Том 6, № 1. С. 392-399. URL: http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2022/07/ujae_2021_r01.pdf#page=392 (дата звернення: 28.03.2026).

23. Турчіна С.Г., Дашутіна Л.О. Управління ефективністю діяльності підприємств малого бізнесу. Інфраструктура ринку. 2021. Випуск 53. С. 91-97. URL: https://doi.org/10.32843/infrastruct53-17 (дата звернення: 28.03.2026).